

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 902)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	N.1	10. maj 1999

Til underretning for Folketingets Europaudvalg fremsendes vedlagt Miljø- og Energiministeriets grundnotat vedrørende forslag til Rådets direktiv om grænseværdier for benzen og carbonmonoxid i luften, KOM (1998) 591 endelig udg.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

MILJØstyrelsen 10. maj 1999

Transportkontoret PBS/GT/BWR/17

l.nr. MEM0198-MST

Grundnotat

Forslag til Rådets direktiv om grænseværdier for benzen og carbonmonoxid i luften.

KOM(1998) 591 endelige udg.

Resume: Direktivet er en del af en samlet pakke af foranstaltninger til bekæmpelse af luftforureningsproblemer. Forslaget fastsætter grænseværdier og overholdelsestidspunkter for Benzen og CO, opstiller forskrifter for vurdering af koncentrationerne af dem og indeholder bestemmelser for videregivelse af oplysninger om dem til offentligheden. De foreslåede grænseværdier bygger på WHO's seneste sundhedsrelaterede anbefalinger for luftkvalitet fra 1996. Med

den klart faldende tendens i luftkoncentrationerne af benzen og carbonmonoxid i Danmark forventes det ikke at ville kræve ekstra tiltag at opfylde direktivet i mållårene henholdsvis 2010 og 2005.

1. Status

Kommissionen oversendte den 22. januar 1999 ovennævnte forslag til medlemsstaterne.

Forslaget er baseret på artikel 175 TEF (tidligere traktatens artikel 130S, stk. 1) og skal derfor behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen art. 251 TEF (tidligere samarbejdsproceduren i artikel 189C).

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse om forslaget.

2. Formål og indhold

Det foreliggende direktiv er en del af en samlet pakke af foranstaltninger til bekæmpelse af luftforureningsproblemer.

Forslagets baggrund er Rådets rammedirektiv om vurdering og styring af luftkvalitet (96/62/EF). Bilag I til rammedirektivet indeholder en liste over luftforurenende stoffer, som skal tages i betragtning ved vurdering og styring af luftkvaliteten.

Benzen og carbonmonoxid står opført på listen i bilag I. Dette forslag fastsætter grænseværdier og overholdelsestidspunkter for disse to forurenende stoffer, opstiller forskrifter for vurdering af koncentrationerne af dem og indeholder bestemmelser for videregivelse af oplysninger om dem til offentligheden.

De foreslåede grænseværdier bygger på WHO's seneste sundhedsrelaterede anbefalinger for luftkvalitet fra 1996.

Benzen er en flygtig organisk forbindelse med en meget stabil kemisk ringstruktur (C₆H₆). Biltrafik er den betydeligste kilde til benzen i udendørsluften. Benzen forekommer på nuværende tidspunkt i benzin i koncentrationer fra 1% til 5% (i Danmark dog under 1%) og udsendes i atmosfæren på grund af fordampning i forbindelse med brændstofpåfyldning og transport og ved ufuldstændig forbrænding i motorkøretøjer. Benzen er et kemikalie, man også kan blive udsat for i nærheden af bestemte industriarbejdspladser.

Benzen er et genotoksisk kræftfremkaldende stof. Det klassificeres af det internationale kræftforskningscenter (IARC) i klasse I. De alvorligste skadelige virkninger ved længere tids udsættelse for benzen er hæmatoxiske (skadelig påvirkning af blodets bestanddele), genotoksiske (skadelig påvirkning af

arveanlæggene) og kræftfremkaldende. Der er navnlig blevet påvist øget dødelighed på grund af leukæmi hos arbejdstagere, der udsættes for benzen i deres erhverv. Sundhedsbeskyttelsen er derfor en særlig vigtig begrundelse for at opstille en grænseværdi for benzen i luften.

Nuværende og foreslået lovgivning i Den Europæiske Union, især lovgivning om motorkøretøjsemissioner og brændstofstandarder, vil føre til betydelige formindskelser af benzenemissionerne i de kommende år.

Der findes ingen tærskel for, hvornår benzen kan antages ingen virkninger at have. Det har ikke været muligt for arbejdsgruppen under WHO at nå til enstemmighed om at anbefale en grænseværdi. Der var imidlertid enighed om, at princippet "så lavt som muligt" skulle følges.

Grænseværdi for benzen

	Midlingstid	Grænseværdi	Tolerancemargen	Grænseværdiens overholdelse
Grænseværdi i forbindelse med sundhedsbeskyttelse	Et kalenderår	5 mikrogram/m ³	5 mg/m ³ (100%) v. ikrafttrædelse, derefter indskrænkning pr. 1 jan. 2003 og siden hver 12. måned med samme årlige procentdel, indtil 0% nås den 1.1. 2010.	1. januar 2010*

*Undtagen i zoner og byområder, hvor fristen er blevet forlænget i henhold til art. 3, stk. 2 - dvs. i områder, hvor Kommissionen har godkendt forlængelse af fristen, idet medlemsstaten kan påvise, at foranstaltninger, der træffes for at overholde grænseværdien, vil medføre alvorlige socioøkonomiske problemer.

Carbonmonooxid (CO(kulilte)) er et af de mest almindelige giftige luftforurenende stoffer. Det udledes hovedsagligt til atmosfæren som produkt af ufuldstændig forbrænding. For EU's vedkommende er den største kilde til CO-emissioner landevejstransporten, der tegner sig for to tredjedele. Derudover bidrager bl.a. afbrænding af skov, savanne og landbrugsaffald.

CO-emissionerne følger en nedadgående retning, om end ikke i alle medlemsstater.

CO påvirker sundheden ved at formindske blodets ilttransportevne og dermed også den iltforsyning, der står til kroppens rådighed. Ved meget høje koncentrationer, som kan opstå indendørs, er CO dødbringende. De udendørs koncentrationer er langt mindre. Virkningerne af små koncentrationer kan omfatte forringet koordinationsevne, orienteringsevne, køreevne opmærksomhed og tænkeevne samt hovedpine og kvalme.

Da CO er en forløber for ozon, bidrager CO indirekte til den globale opvarmning og direkte til ozons indvirkning på vegetation og materialer.

Grænseværdi for CO (kulilte)

	Midlingstid	Grænseværdi	Tolerancemargen	Grænseværdiens overholdelse
Grænseværdi i forbindelse med sundheds-beskyttelse	8 timer (i sammenhæng)	10 mg/m ³	5 mg/m ³ (50%) v. ikrafttrædelse, derefter indskrænkning pr. 1 jan. 2003 og siden hver 12. måned med samme årlige procentdel til 0% nås den 1.1. 2010.	1. januar 2005

Luftkvalitetsvurdering og øvre og nedre vurderingstærskel

Luftkvalitetsvurdering er et udtryk, der omfatter alle metoder, hvormed der skaffes oplysninger om luftkvaliteten (herunder måling, udarbejdelse af emissionsregistre og modelberegning af luftkvaliteten). Forslaget indeholder en øvre og nedre vurderingstærskel for luftkvalitetsvurdering for henholdsvis benzen og carbonmonoxid. Den øvre og nedre forureningstærskel er to forureningsniveauer, der benyttes som udgangspunkt for at sætte vurderingskravene i et byområde eller en anden zone i forhold til risikoen for at grænseværdien er overskredet. Formålet med en øvre og nedre vurderingstærskel er at sikre,

- at de strengeste krav til luftkvalitetsvurdering gælder i de byområder og andre zoner, hvor risikoen for overskridelse af en grænseværdi er størst, og
- at de mindre strenge krav kun gælder der, hvor forureningsniveauerne er tilstrækkeligt lave til, at der praktisk talt ikke er nogen risiko for overskridelse.

Antal målestation

Forslaget indeholder kriterier for beregning af det mindste antal målestationer i byområder og andre zoner, hvor måling er obligatorisk, hvor faste målinger er den eneste oplysningskilde.

Datakvalitetsmålsætninger, referencemetoder

Der opstilles i forslaget kriterier for datakvalitetsmålsætninger og referencemetoder.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen oplyser at det foreliggende forslag indfører EF-lovgivning om benzen og carbonmonoxid og opfylder derved forpligtelserne i henhold til direktiv 96/62/EF. Begrundelsen til det pågældende direktiv (KOM(94) 104 endelig udg.) gør rede for baggrunden for de nye rammer for foranstaltninger for luftkvaliteten og for deres rækkevidde. Det foreliggende forslag følger rammedirektivets principper ved at opstille brede luftkvalitetsmålsætninger

ligtgninger for hele Fællesskabet, men overlader det til medlemsstaterne at træffe og udføre de foranstaltninger, som er mest hensigtsmæssige under de lokale forhold.

Det foreslåede direktiv er et led i en række sammenhørende foranstaltninger, som skal bekæmpe luftforureningsproblemerne, og skal desuden ses i sammenhæng med den igangværende ændring af Fællesskabets politik for byudvikling og strukturfonde.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Regulering vedrørende luftkvalitet i Danmark sker ved miljøbeskyttelsesloven med opfølgende bekendtgørelser, men benzen og carbonmonoxid har ikke tidligere været reguleret. Dette direktivforslag vil blive implementeret i form af en ny bekendtgørelse.

Økonomiske konsekvenser

Luftkvaliteten måles i Danmark under det "landsdækkende luftkvalitetsmåleprogram" (LMP), som udføres i samarbejde mellem Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøstyrelsen og frivilligt deltagende kommuner. Programmet tjener til at opfylde såvel rent nationale behov for data om luftkvalitet som det, der følger af internationale krav. Årlige driftsudgifter under det nuværende program er 3,8 mio. kr., mens anlægsgiftern e totalt set for perioden 1992-1997 var 1,7 mio. kr. Udgifterne har været afholdt i fællesskab mellem Miljø- og Energiministeriet og de deltagende kommuner.

En ny version af LMP (LMP IV) er udarbejdet med henblik på at opfylde de krav, der følger af direktivforslaget om grænseværdier for svovldioxid, nitrogendioxid, partikler og bly samt nærværende forslag. Udgifterne i LMP IV er anslået til mellem 4 og 4,7 mio. kr. i nyanskaffelser (over 2 år) og 4,5 mio. kr. i årlig drift. Hertil kommer udgifter til referencelaboratorium, øvrige driftsomkostninger m.v. ca. 2,1 mio. om året . DMU forventes også at blive Nationalt Laboratorium for det kommende program. De anførte udgifter for det nye LMP er baseret på denne forudsætning.

Benzen er blevet målt regelmæssigt i København fra 1994. På det tidspunkt var benzenindholdet i benzin 3-4% og man fandt relativt høje niveauer i, fx københavnske gader, i forhold til WHO's anbefalinger. Der blev endvidere fundet en meget klar korrelation mellem koncentrationen i gadeluft af benzen, toluen og carbonmonoxid, som alle især stammer fra benzindrevne biler.

Katalysatorer medfører reduktion af bl.a. benzen- og carbonmonoxidindholdet i udstødningen fra biler. I de senere år er der sket et markant fald i luftkoncentrationen som følge af flere katalysatorbiler og bedre teknik. Lavere indhold af benzen i motorbenzin har medført yderligere reduktioner i benzenkoncentrationen. Det lavere indhold af benzen i benzin har medført, at benzenkoncentrationen er faldet kraftigere end carbonmonoxid-koncentrationen, hvor faldet udelukkende skyldes katalysatorerne. I dag er benzenindholdet i

motorbenzin nede på under 1%, som vil være kravet i EU fra år 2000. Fremover må det derfor forventes, at faldet i carbonmonoxid og benzen vil følges ad.

Med den klart faldende tendens i luftkoncentrationerne af benzen og carbonmonoxid forventes det, at det ikke vil kræve ekstra tiltag at opfylde direktivet i mållårene henholdsvis 2010 og 2005.

Beskyttelsesniveau

Forslaget svarer til de danske regler, og er derfor neutralt.

5. Høring

Rammenotatet har været forelagt EF Specialudvalget for miljøspørgsmål. SID har den 26. april 1999 oplyst, at de finder det meget vigtigt, at både benzen og CO udfases hurtigst muligt, og støtter derfor den foreslåede udfasning, men tager afstand fra undtagelsen for benzen i visse byområder.